

დ რ ო ბ ი თ ი გ ა ნ ჩ ი ნ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

ქმედების განხორციელების შესახებ

28 სექტემბერი, 2020 წელი

ქ. თბილისი

თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგია
მოსამართლე დავით წერეთელი

განმცხადებელი - (

მოთხოვნა - დროებითი განჩინებით, დაევალოს საქართველოს მთავრობასა და სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოს ის ახალი სერვისის/პროგრამის შემუშავებამდე შინ მოვლის ქვეპროგრამაში ჩართვა.

სასამართლომ, ზეპირი მოსმენის გარეშე განიხილა წარმომადგენლის განცხადება დროებითი განჩინების მიღების თაობაზე და გამოარკვია

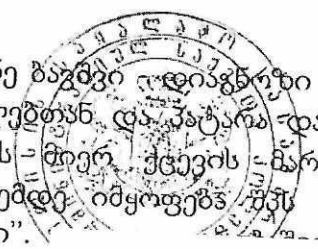
ა დ წ ე რ ი ლ ო ბ ი თ ი ნ ა წ ი ლ ი:

2020 წლის 25 სექტემბერს, წარმომადგენლის მეშვეობით, განცხადებით მომართა თბილისის საქალაქო სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა კოლეგიას, დროებითი განჩინების გამოცემის მოთხოვნით.

შუამდგომლობაში აღნიშნულია, რომ წლის სექტემბრის რწმუნებულების საფუძველზე ა(ა)იპ პარტნიორობა ადამიანის უფლებებისთვის იცავს შეზღოვებული შესაძლებლობის მქონე ბავშვის - ის

არტერესებს.

არის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვი დიაგნოზი F84.0 ბავშვთა აუტიზმი. იგი არის 15 წლის და ცხოვრობს მშობლებთან და პატარა დასთან ერთად. იგი, ქცევის დარღვევის, ოჯახის მიერ ქცევის დარღვევის შეუძლებლობის გამო იგი 2020 წლის 27 აგვისტოდან დღემდე იმყოფება შპს „მე-5 კლინიკური საავადმყოფოს ფსიქიატრიულ განყოფილებაში“. იმყოფება შპს „მე-5 ფსიქიატრიულში იძულებით ჩაკეტვა განპირობებულია არა მისი ფსიქიატრიული

დამაზიანებელი

ს სიცოცხლის უსაფრთხოების და საჭიროების
გათვალისწინებით შინ მოვლაში ჩართული იყოს ორი ადამიანი ერთდროულად;

- სამართლებრივი შეფასება:

ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლის, პირველი პუნქტის შესაბამისად, სამოქალაქო უფლებათა და მოვალეობათა განსაზღვრისას ან წარდგენილი ნებისმიერი სისხლისსამართლებრივი ბრალდების საფუძვლიანობის გამორკვევისას ყველას აქვს გონივრულ ვადაში მისი საქმის სამართლიანი და საქვეყნო განხილვის უფლება კანონის საფუძველზე შექმნილი დამოუკიდებელი და მიუკერძოებელი სასამართლოს მიერ.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ ადამიანის უფლებათა და ძირითად თავისუფლებათა დაცვის კონვენციის მე-6 მუხლით გარანტირებული სასამართლოს ხელშეწყობის მოვლა უფლება სწორედ ასეა შეფასებული ადამიანის უფლებათა ევროპული სასამართლოს მიერ. აღნიშნულთან დაკავშირებით, ადამიანის უფლებათა ევროპულმა სასამართლომ,

გადაწყვეტილებაში - „საქმე აპოსტოლი საქართველოს წინააღმდეგ“ (განცხადების #40765/02, 2006 წლის 28 ნოემბერი, პუნქტი 44) განმარტა, რომ იმისათვის, რომ მიმართვის საშუალება ეფექტიანი იყოს, ის უნდა პასუხობდეს საჩივარს, იძლეოდეს გასაჩივრებელი დარღვევის პირდაპირი და სწრაფი გამოსწორების საშუალებას და არ უნდა სთავაზობდეს კონვენციის მე-6 მუხლით გარანტირებული უფლებების მხოლოდ უბრალო, ირიბ დაცვას (იხ. Merit, ხსენებული ზმით, §59 და Deweer c. Belgique, 27 février 1980, §29, série A no 35).

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის 31-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, განცხადების საფუძველზე სასამართლოს სარჩელის აღდგრამდე შეუძლია დავის საგანთან დაკავშირებით მიიღოს დროებითი განჩინება, როდესაც არსებობს საშიშროება, რომ არსებული მდგომარეობის შეცვლით ხელი შეეშლება განმცხადებლის უფლების რეალიზაციას ან აღნიშნული მნიშვნელოვნად გართულდება. სასამართლოს დროებითი განჩინების გამოყენება დასაშვებია, ასევე სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის წინასწარი მოწესრიგებისათვის, თუ ეს მოწესრიგება, უპირველეს ყოვლისა, გრძელვადიანი სამართლებრივი ურთიერთობის შემთხვევაში აუცილებელია მნიშვნელოვანი ზიანის, არსებული საფრთხის ან სხვა საფუძველების გამო.

მითითებული ნორმის მე-2 ნაწილით, დროებით განჩინებას იღებს საქმის განმხილველი სასამართლო. ასეთ სასამართლოს წარმოადგენს პირველი ინსტანციის სასამართლო, ხოლო როდესაც დავა იხილება სააპელაციო ინსტანციაში – სააპელაციო სასამართლო.

სასამართლოს აღნიშნავს, რომ დროებითი განჩინება, ისევე როგორც ნებისმიერი სახის უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენება, ემსახურება რეალური აღსრულებისათვის მოსალოდნელი დაბრკოლების თავიდან აცილებას. განმცხადებლის მიერ მითითებული გარემოებების საფუძველზე, სასამართლოს უნდა შეექმნას რწმენა და ალბათობის მაღალი ხარისხით დასაბუთებული ვარაუდი, რომ დროებითი განჩინებით, უზრუნველყოფის ღონისძიების გამოყენების გარეშე გაძნელდება ან შეუძლებელი გახდება გადაწყვეტილების აღსრულება. დროებითი განჩინების ძირითადი მიზანია, არსებული მდგომარეობის შენარჩუნება.

მოცემულ შემთხვევაში, განცხადებაზე დართული მტკიცებულებებით დადგენილია, რომ განმცხადებელი არის შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირი - ბავშვი.

განცხადებაზე დართული მტკიცებულებებით, ასევე დადგენილია, რომ განმცხადებელმა 2020 წლის 11 სექტემბერს მიმართა განცხადებით სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოს

შინ მოვლის ქვეპროგრამაში ჩართვის თაობაზე, თუმცა აღნიშნულ საკითხზე პასუხი არ მიუღია. 2020 წლის 9 ივნისს, ~~ან გადაუდებელი~~ სასიცოცხლოდ აუცილებელი საჭიროებების დაკმაყოფილების მოთხოვნით საქართველოს მთავრობის ადმინისტრაციაში გაიმართა სამუშაო შეხვედრა. აღნიშნულ შეხვედრაზე ყველა ერთხმად შეთანხმდა, რომ ~~ს~~ ესაჭიროება სპეციალური, მის

საჭიროებებზე მორგებული პროგრამა, რომლის შექმნასაც მთავრობა გეგმავს მომავლისათვის, თუმცა სიტუაციის სირთულიდან გამომდინარე, დასახელდა დაუყოვნებელი დახმარების საჭიროება ოჯახისათვის, რომელიც მარტო ვეღარ უმკლავდება შვილის აგრესიულ ქცევას. სააგენტოს მხრიდან შემოთავაზებულ იქნა,

შინ მოვლის პროგრამაში ჩართვა. ამასთან, განმცხადებლის მიმართ რაიმე სახის გადაწყვეტილება მიღებული არ არის.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ „ბავშვის უფლებათა კოდექსის“ მე-11 მუხლით გარანტირებულია ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვის უფლება. ბავშვს აქვს უფლება, მისი ჯანმრთელობა უმაღლესი სტანდარტით იყოს დაცული; სახელმწიფო ბავშვის ჯანმრთელობის დაცვის უფლების რეალიზებასა და დაცვას ახორციელებს ბავშვის ფიზიკური და ფსიქიკური ჯანმრთელობის დაცვის სერვისებისა და დაწესებულებების ხელმისაწვდომობის, აგრეთვე უზენებელი გარემოს უზრუნველყოფით.

სასამართლო მიუთითებს შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის 25-ე მუხლზე, რომლის თანახმად, კონვენციის მონაწილე სახელმწიფოები აღიარებენ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებას, ისარგებლონ ჯანმრთელობის დაცვის უმაღლესი ხელმისაწვდომი სტანდარტებით, შეზღუდული შესაძლებლობის საფუძველზე აღმოცენებული ყოველგვარი დისკრიმინაციის გარეშე. მონაწილე სახელმწიფოები იღებენ ყველა შესაბამის ზომას, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებების მისაწვდომობის უზრუნველყოფისათვის; ითვალისწინებენ გენდერულ სპეციფიკას, მათ შორის, ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო სარეაბილიტაციო მომსახურებაში. კერძოდ, მონაწილე სახელმწიფოები შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს უზრუნველყოფენ უფასო ან ხელმისაწვდომი სტანდარტების, ხარისხისა და დონის ჯანმრთელობის დაცვის მომსახურებითა და პროგრამებით სხვათა თანაბრად, მათ შორის სექსუალური და რეპროდუქციული ჯანმრთელობის სფეროსა და ზოგადად მოსახლეობაზე გათვლილი საზოგადოებრივი პროგრამების ჩათვლით; შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს უზრუნველყოფენ უშუალოდ შეზღუდული შესაძლებლობის გამო აუცილებელი ჯანდაცვის სფეროს მომსახურებით, მათ შორის ადრეული დიაგნოსტიკით, შესაბამის შემთხვევებში – კორექციითა და მომსახურებით, რომლის მიზანია შემდგომი შეზღუდულობის მინიმუმამდე დაყვანა და პრევენცია, მათ შორის, ბავშვებსა და მოხუცებში.

სასამართლო, ასევე მიუთითებს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა სოციალური დაცვის შესახებ“ საქართველოს კანონის 26-ე მუხლის პირველი ნაწილზე, რომლის მიხედვით, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირებს, რომლებსაც მომვლელი ან დამხმარე სჭირდებათ, სოციალური მომსახურების ორგანოები უნიშნავენ სამედიცინო და საყოფაცხოვრებო მომსახურებას ბინაზე ან სტაციონალურ დაწესებულებებში.

ამრიგად, სასამართლო აღნიშნავს, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვისათვის, მასზე მორგებული სამედიცინო მომსახურების უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ვალდებულებას წარმოადგენს, რაც განსაზღვრულია უნიშნავენ სამედიცინო სამართლებრივი აქტებით.

სასამართლო მიუთითებს „საქართველოს მთავრობის სტრუქტურის, უფლებამოსილებისა და საქმიანობის წესის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-5 მუხლის „ვ“ და „ფ“ ქვეპუნქტებზე, რომლის მიხედვით, მთავრობა საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონით დადგენილ ფარგლებში სოციალურ-ეკონომიკურ, კულტურისა და სხვა სფეროებში ამტკიცებს სახელმწიფო მიზნობრივ პროგრამებს და უზრუნველყოფს მათ განხორციელებას. ქმნის „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციის“ იმპლემენტაციაზე პასუხისმგებელ უწყებათაშორის საკოორდინაციო კომიტეტს, ამტკიცებს „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების კონვენციისა“ და „შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა უფლებების შესახებ“ საქართველოს კანონის იმპლემენტაციის ხელშეწყობა ერთიან სტრატეგიასა და შესაბამის სამოქმედო გეგმას და ზედამხედველობს მის შესრულებას.

სასამართლო, ასევე მიუთითებს „საჯარო სამართლის იურიდიული პირის – სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოს დებულების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 29 იანვრის №58 დადგენილებით დამტკიცებული დებულების მე-2 მუხლის „ე“ ქვეპუნქტზე და მე-3 მუხლის პირველი პუნქტი „ლ“ ქვეპუნქტზე, რომელთა შესაბამისად, სააგენტოს ერთ-ერთი მიზანია შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის, ხანდაზმულთა და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთათვის ღირსეული ცხოვრების პირობების შექმნა, ხოლო მის ერთ-ერთ ფუნქციას და უფლებამოსილებას წარმოადგენს სააგენტოს დაქვემდებარებაში არსებულ სპეციალიზებულ დაწესებულებაში ხანდაზმულთა, შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთა და მზრუნველობამოკლებულ ბავშვთა ოჯახურ გარემოსთან მიახლოებული პირობების შექმნა, სადღეღამისო მომსახურების ფარგლებში მოვლა-პატრონობა, კვება, პირველადი სამედიცინო მომსახურება, სამკურნალო-სარეაბილიტაციო ღონისძიებების გატარება/ორგანიზება.

ამრიგად, სასამართლო განმარტავს, რომ შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე ბავშვის საჭიროებებზე მორგებული სამედიცინო მომსახურების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებული, შესაბამისი მიზნობრივი სახელმწიფო პროგრამის დამტკიცების ვალდებულება, საქართველოს კანონმდებლობის მიხედვით აქვს საქართველოს მთავრობას, ხოლო მის აღსრულებაზე პასუხისმგებელი ადმინისტრაციული ორგანო არის სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა, დაზარალებულთა დახმარების სააგენტო.

მოცემულ შემთხვევაში, საქმეში წარმოდგენილია საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტროს მულტიდისციპლინური გუნდის შეფასების ფორმა, სადაც განმცხადებლის - საჭიროებებთან დაკავშირებული რეკომენდაციებია განსაზღვრული, მათ შორის მისი ქცევის თავისებურებებიდან გამომდინარე, რეკომენდირებულია პერსონალური ასისტენტის ყოლა, რომელიც იქნება მამრობითი სქესის.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნაზე, რომ მოცემულ შემთხვევაში, სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის წინასწარი მოწესრიგება, განმცხადებლის უფლების დაცვის უზრუნველყოფის აუცილებელ საშუალებას წარმოადგენს, რამდენადაც იგი საჭიროებს სპეციფიკურ, ინდივიდუალურ სამედიცინო

მომსახურებას, რომელიც მისი ჯანმრთელობის გაუმჯობესებაზე იქნება ორიენტირებული, რათა საფრთხე არ შეექმნას მისი ან მისი ოჯახის წევრთა სიცოცხლესა და ჯანმრთელობას.

ამასთან, სასამართლო აღნიშნავს, რომ დროებითი განჩინების სამართლებრივი ბუნება, კონკრეტული სამართლებრივი ურთიერთობის დროებით მოწესრიგებას გულისხმობს და მისი მოქმედების ვადა ვერ იქნება განუსაზღვრელი, რამდენადაც იგი საბოლოოდ სასამართლოს გადაწყვეტილების ქმედითად აღსრულების უზრუნველყოფას ემსახურება და შესაბამისად, მისი მოქმედების დროც სასამართლოში საქმის განხილვის დროს უკავშირდება, რაც სათანადო (შესაბამისი ქმედების განხორციელების მოთხოვნით) სარჩელის აღძვრით უნდა განხორციელდეს.

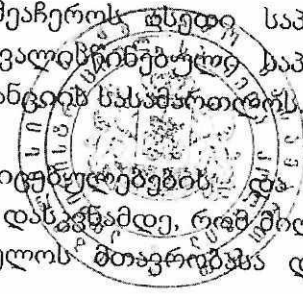
ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, სასამართლო მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ განმცხადებელს უნდა განესაზღვროს ვადა სარჩელის აღძვრისათვის, ხოლო სასამართლოს შეფასებით, მოცემულ შემთხვევაში, გონივრული ვადა იქნება 10 დღე.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის პირველი მუხლის მე-2 მუხლის თანახმად, თუ ამ კოდექსით სხვა რამ არ არის დადგენილი, ადმინისტრაციულ სამართალწარმოებაში გამოიყენება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის დებულებანი.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 192-ე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად, ამ მუხლის პირველი ნაწილით გათვალისწინებული განცხადების სასამართლოს მიერ დაკმაყოფილების შემთხვევაში სარჩელი შეტანილი უნდა იქნეს სასამართლოში განჩინების მიღებიდან 10 დღის ვადაში. თუ ამ ვადაში სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განცხადების შემტანი პირი არ აღძრავს სარჩელს, სასამართლო თავისი ინიციატივით ან მოწინააღმდეგე მხარის შუამდგომლობის საფუძველზე გამოიტანს განჩინებას სარჩელის უზრუნველსაყოფად მის მიერ მიღებული ღონისძიებების გაუქმების შესახებ.

სასამართლო აღნიშნავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 195-ე მუხლის თანახმად, სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ განჩინების აღსრულება სარჩელის უზრუნველყოფის შესახებ სასამართლოს განჩინების აღსრულება დაუყოვნებლივ ხორციელდება, სასამართლო გადაწყვეტილების აღსრულებისათვის დადგენილი წესით.

მითითებული კოდექსის 418-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, კერძო საჩივრის შეტანა არ შეაჩერებს იმ საპროცესო მოქმედების შესრულებას, რომელიც სასამართლოს გასაჩივრებული განჩინებით იყო გათვალისწინებული.

ამავე ნორმის მე-2 ნაწილით, სასამართლოს შეუძლია შეაჩეროს ~~საპროცესო~~ მოქმედების შესრულება. გასაჩივრებული განჩინებით გათვალისწინებული ~~საპროცესო~~ მოქმედების შესრულების შეჩერება შეუძლია ზემდგომი ინსტანციის ~~სასამართლოს~~ .

ამრიგად, სასამართლო, განცხადებაზე დართული მტკიცებულებების და საქმის გარემოებათა სამართლებრივი შეფასების შედეგად მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ მიღებული უნდა იქნეს დროებითი განჩინება, რომლითაც საქართველოს ~~მთავრობასა და სსიპ~~

სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის მსხვერპლთა დაზარალებულთა დახმარების
სააგენტოს დაევალება განმცხადებლის - შინ მოვლის ქვეპროგრამაში
ჩართვის დაუყოვნებლივ უზრუნველყოფა. ამასთან, განმცხადებელს განესაზღვრება ვადა
შესაბამისი სარჩელის აღძვრისათვის.

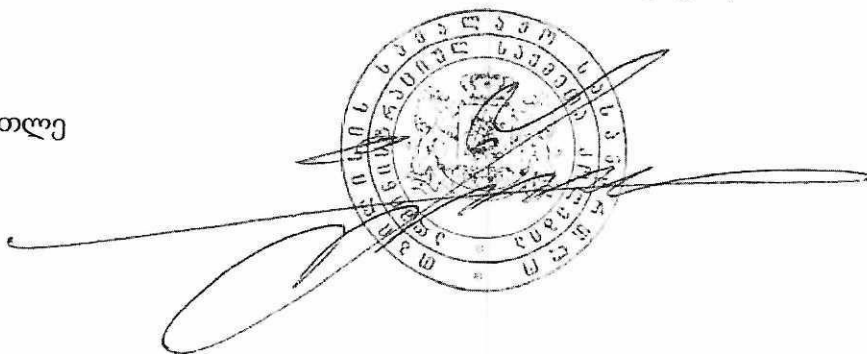
ს ა რ ე ზ ო ლ უ ც ი ო ნ ა წ ი ლ ი:

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს ადმინისტრაციული საპროცესო კოდექსის
პირველი, მე-12, მე-13; 31-ე მუხლებით, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის
192-ე, 195-ე, 284-ე; 285-ე; 414-ე მუხლებით, და

და ა დ გ ი ნ ა:

1. განცხადება, სარჩელის აღძვრამდე დროებითი განჩინების მიღების
თაობაზე დაკმაყოფილდეს;
2. დაევალოს საქართველოს მთავრობასა და სსიპ სახელმწიფო ზრუნვისა და ტრეფიკინგის
მსხვერპლთა დაზარალებულთა დახმარების სააგენტოს განმცხადებლის -
მის საჭიროებებზე (2 შესაბამისი კვალიფიკაციის და თერაპიული
გამოცდილების მქონე მამრობითი სქესის პირის ჩართულობით, დღეში 12 საათის
განმავლობაში უქმე დღეების ჩათვლით) მორგებული შინ მოვლის ქვეპროგრამაში ჩართვა;
3. განმცხადებელს განესაზღვროს ვადა შესაბამისი სარჩელის აღძვრისათვის 10 დღე და
განემართოს, რომ სარჩელის აღნიშნულ ვადაში არ აღძვრის შემთხვევაში სასამართლო
გამოიტანს განჩინებას დროებითი განჩინების გაუქმების თაობაზე;
4. განჩინებაზე შეიძლება შეტანილი იქნეს კერძო საჩივარი თბილისის სააპელაციო
სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში (მის: თბილისი გრიგოლ რობაქიძის
გამზირი №7), კერძო საჩივარი შემოტანილ უნდა იქნეს თბილისის საქალაქო
სასამართლოში (მის: თბილისი, დავით აღმაშენებლის ხეივანი №64) 12 (თორმეტი) დღის
ვადაში განჩინების ასლის მხარისათვის ჩაბარების მომენტიდან.

მოსამართლე

დავით წერეთელი